

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2017. április 6. *

„Állami támogatások — Tengeri közlekedés — Közszolgáltatásért járó ellentételezés — Tőkeemelés — A támogatásokat a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító és a visszatéríttetésüket elrendelő határozat — A felperes felszámolás alá kerülése — Perképesség — Az eljáráshoz fűződő érdek fennmaradása — Okafogyottság hiánya — A támogatás fogalma — Általános gazdasági érdekű szolgáltatás — A magánbefektető kritériuma — Nyilvánvaló mérlegelési hiba — Téves jogalkalmazás — Jogellenességi kifogás — Indokolási kötelezettség — Védelemhez való jog — 2011/21/EU határozat — A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás — A közszolgáltatásért járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásokról szóló uniós keretszabály — Altmark ítélet”

A T-220/14. sz. ügyben,

a **Saremar – Sardegna Regionale Marittima SpA** (székhelye: Cagliari [Olaszország], képviselik: G. M. Roberti, G. Bellitti és I. Perego ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek: G. Conte, D. Grespan, és A. Bouchagiar, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

a **Compagnia Italiana di Navigazione SpA** (székhelye: Nápoly [Olaszország], képviselik kezdetben: F. Sciaudone, R. Sciaudone, D. Fioretti és A. Neri, később: M. Merola, B. Carnevale és M. Toniolo ügyvédek)

beavatkozó fél,

a Szardínia Autonóm Régió által a Saremar javára végrehajtott SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C) és SA.32016 (2011/C) támogatási intézkedésekről szóló, 2014. január 22-i C(2013) 9101 final bizottsági határozat annyiban történő megsemmisítése iránt benyújtott, az EUMSZ 263. cikkre alapított kérelme tárgyában, amennyiben e határozat állami támogatásoknak minősített egy közszolgáltatás ellentételezésére irányuló intézkedést és egy tőkeemelést, továbbá ezeket az intézkedéseket a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, és elrendelte azok visszatéríttetését,

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács),

tagjai: D. Gratsias elnök (előadó), M. Kancheva és N. Póltorak bírák,

* Az eljárás nyelve: olasz.

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2016. július 20-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet¹

[omissis]

A jogkérdésről

1. A Saremar perképességéről

- 43 Elöljáróban, a felek által 2016. július 11-én és 29-én a Törvényszékhez benyújtott magyarázatokból és dokumentumokból kitűnik, hogy a Saremar – mivel nem volt képes visszatéríteni a vitatott támogatások már kifizetett részét – azt kérte, hogy a felszámolása érdekében indítsanak vele szemben fizetésképtelenségi egyezség megkötésére irányuló eljárást, amely kérelmet a Tribunale di Cagliari (cagliari bíróság, Olaszország) 2015. július 22-én helybenhagyta. A Saremar 2016. március 31. óta valamennyi tevékenységét megszüntette, és a felszámolás előrehaladott szakaszában van, mivel valamennyi elsőbbségi hitelezőjének követeléseit kielégítették, továbbá maga e társaság szerint azt tervezik, hogy az ezt követő hónapokban sor kerül a biztosítékkal nem rendelkező hitelezők közötti első jelentősebb felosztásra is.
- 44 Márpedig az alkalmazandó nemzeti jogszabályoktól és eljárástól függően a felszámolás alá kerülő társaság elveszítheti a perképességét, legalábbis a saját neve alatt. Végeredményben maga a felperes jelzi, hogy az olasz jogszabályok szerint ez előfordulhat. Kétségtelen, hogy a tárgyaláson és a 2016. július 29-i levelében a Bizottság csupán azt állította, hogy a felperes felszámolás alá kerülése kétségbe vonja az eljáráshoz fűződő érdekét, viszont azt nem állította, hogy e felszámolás kétségbe vonná a felperes perképességét. Ugyanakkor, mivel a felperes perképességének esetleges megszűnése tárgytalanná tenné az eljáráshoz fűződő érdekének kérdését, meg kell vizsgálni, hogy az eljárás során fennmaradt-e a felperes perképessége.
- 45 E tekintetben, jóllehet – mint azt a Bíróság is megállapította – az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében használt „jogi személy” fogalom nem feltétlenül esik egybe a tagállamok különböző jogrendszereiben irányadó fogalmakkal, az ítélkezési gyakorlatból mégis az következik, hogy e fogalom főszabály szerint magában foglalja a valamely tagállam vagy harmadik ország jogszabályai alapján létrejött jogi személyiséget, valamint az e jogszabályok által elismert perképesség fennállását (lásd ebben az értelemben: 1959. március 20-i Nold kontra Főhatóság ítélet, 18/57, EU:C:1959:6; 1982. október 28-i Groupement des Agences de voyages kontra Bizottság ítélet, 135/81, EU:C:1982:371, 10. pont; 2007. január 18-i PKK és KNK kontra Tanács ítélet, C-229/05 P, EU:C:2007:32, 114. pont; 2009. november 24-i Landtag Schleswig-Holstein kontra Bizottság végzés, C-281/08 P, nem tették közzé, EU:C:2009:728, 22. pont). Így az olyan jogalany által előterjesztett kereset, amely a konkrét nemzeti jogszabályok értelmében nem rendelkezik perképességgel, csak rendkívüli körülmények esetén, így különösen akkor elfogadható, ha ez a hatékony bírói jogvédelem biztosításának követelményei folytán szükséges (lásd ebben az értelemben: 2007. január 18-i PKK és KNK kontra Tanács ítélet, C-229/05 P, EU:C:2007:32, 109–114. pont). Másfelől e perképességnek az eljárás során fenn kell maradnia (lásd ebben az értelemben: 2007. szeptember 20-i Salvat père & fils és társai kontra Bizottság ítélet, T-136/05, EU:T:2007:295, 25–27. pont; 2012. március 21-i Marine Harvest Norway és Alsaker

1 — A jelen ítéletnek csak azok a pontjai kerülnek ismertetésre, amelyek közzétételét a Törvényszék hasznosnak tartja.

Fjordbruk kontra Tanács ítélet, T-113/06, nem tették közzé, EU:T:2012:135, 27–29. pont). A jogi személyiség fennállását és a perképességet a releváns nemzeti jogszabályokra tekintettel kell vizsgálni (1984. november 27-i Bensider és társai kontra Bizottság ítélet, 50/84, EU:C:1984:365, 7. pont; 2008. április 3-i Landtag Schleswig-Holstein kontra Bizottság ítélet, T-236/06, EU:T:2008:91, 22. pont).

- 46 A jelen ügyben a Saremar 2016. július 29-i leveléből kitűnik, hogy a Corte suprema di cassazione (semmitőszék, Olaszország) ítélezési gyakorlata értelmében az olyan társaságnak, amellyel szemben fizetéseképtelenségi egyezség megkötésére irányuló eljárás van folyamatban, fennmarad az a joga, hogy a saját neve alatt bírósághoz forduljon, továbbá hogy a vagyonának védelme érdekében perekben vegyen részt. Végeredményben a felperes e levélhez mellékelte a felszámolóinak 2016. július 26-án kelt levelét, amely tanúsítja, hogy a jelen kereset keretében a felperes jogi képviselőinek megbízása továbbra is érvényes. Következésképpen meg állapítani, hogy a Saremarnak a felszámolás alá kerülése ellenére sem szűnt meg az eljárás során a perképessége.

2. A Bizottság által felhozott okafogyottsági kifogásról

- 47 A Bizottság azt állítja, hogy a Saremar folyamatban lévő felszámolása folytán e társaság eljáráshoz fűződő érdeke az eljárás során megszűnt. E tekintetben a Bizottság előadja, hogy a Saremar felszámolás alá kerülése előrehaladott állapotban van, és még a jelen ítélet kihirdetése előtt befejeződhet. Másfelől, mint azt a felperes maga is elismerte, még akkor sem kezdhetne újra gazdasági tevékenységbe, ha a megtámadott határozatot megsemmisítenék, ő maga pedig ennél fogva mentesülne a támogatások visszatérítésének kötelezettsége alól. Végül a Saremar hitelezőinek ahhoz fűződő érdeke, hogy a vitatott támogatások összegét kizárják e társaság passzíváiból, elkülönül e társaság ahhoz fűződő érdekétől, hogy tovább folytassa a gazdasági tevékenységét. A Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy az eljáráshoz fűződő érdek ilyen hiánya alapján a Törvényszéknek meg kell állapítania, hogy a jelen ügyben az eljárás okafogyottá vált.
- 48 A fenti érvekre válaszolva a Saremar a maga részéről azt állítja, hogy a megtámadott határozat megsemmisítése az ő vonatkozásában joghatásokat váltana ki, amennyiben azzal a következménnyel járna, hogy több mint 11 millió euróval csökkentené a csődegyezségi passzívákat, ami lehetővé tenné a hitelezői valamennyi követelésének kielégítését.
- 49 Az állandó ítélezési gyakorlat szerint az eljáráshoz fűződő érdek minden bírósági jogorvoslat lényeges és elsődleges feltételének minősül (lásd: 2015. szeptember 17-i Mory és társai kontra Bizottság ítélet, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 50 E tekintetben az EUMSZ 263. cikkéből kitűnik, hogy határozott különbség áll fenn egyrészt az uniós intézmények és a tagállamok megsemmisítés iránti kereset benyújtásához fűződő, e cikk második bekezdése szerinti joga, másrészt pedig a természetes és jogi személyek e cikk negyedik bekezdése szerinti ilyen joga között. Így az állandó ítélezési gyakorlat szerint az uniós intézmények és a tagállamok tekintetében e keresetindítási jog gyakorlása sem e hatóságok keresetőségi jogának, sem pedig az eljáráshoz fűződő érdekének igazolásától nem függ (lásd ebben az értelemben: 2011. március 24-i Freistaat Sachsen és Land Sachsen-Anhalt kontra Bizottság ítélet, T-443/08 és T-455/08, EU:T:2011:117, 64. pont; 2013. február 19-i Provincie Groningen és társai kontra Bizottság végzés, T-15/12 és T-16/12, nem tették közzé, EU:T:2013:74, 42. és 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 51 Ezzel szemben a természetes és jogi személyeket megillető, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti keresetindítási jog egyrészt attól a feltételtől függ, hogy e személyeknek elismerjék a keresetőségi jogát, vagyis e rendelkezés szövege szerint attól a feltételtől, hogy a keresetük olyan aktus ellen irányuljon, amelynek ők a címzettjei, vagy olyan aktus ellen, amely közvetlenül és személyükben érinti őket, vagy akár olyan rendeleti jellegű aktus ellen, amely közvetlenül érinti őket, és nem tartalmaz végrehajtási intézkedéseket. Másrészt e keresetindítási joghoz az is szükséges, hogy a

kereset benyújtásakor fennálljon az eljáráshoz fűződő érdekük, ami a kereshetőségi jogtól elkülönülő elfogadhatósági feltételt képez. Az eljáráshoz fűződő ezen érdeknek – a kereset tárgyához hasonlóan – a bírósági határozat kihirdetéséig fenn kell maradnia, ellenkező esetben a kereset okafogyottá válik (lásd: 2015. szeptember 17-i Mory és társai kontra Bizottság ítélet, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 57. és 59–62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 52 Az eljáráshoz fűződő érdek fennállása tehát olyan eljárásgátló jellegű kérdés, amelyet a Törvényszéknek hivatalból vizsgálnia kell, vagy a kereset benyújtásának szakaszában, a kereset elfogadhatóságáról való meggyőződés érdekében, vagy pedig az eljárás folyamán, annak ellenőrzése érdekében, hogy e keresetről még határozni kell-e, vagy sem (lásd ebben az értelemben: 2011. március 24-i Internationaler Hilfsfonds kontra Bizottság végzés, T-36/10, EU:T:2011:124, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 Ez az érdek feltételezi, hogy a megtámadott aktus megsemmisítése önmagában jogi következményekkel járhat, és a kereset ezért – eredményét tekintve – az azt indító fél javára szolgálhat (2007. június 7-i Wunenburger kontra Bizottság ítélet, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42. pont; 2015. szeptember 17-i Mory és társai kontra Bizottság ítélet, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 55. pont). Másfelől a felperes eljáráshoz fűződő érdekének létrejötnének és fennállónak kell lennie, továbbá az nem vonatkozhat jövőbeli és hipotetikus helyzetre (lásd: 2015. szeptember 17-i Mory és társai kontra Bizottság ítélet, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 Előjáróban meg kell állapítani, hogy a jelen kereset mind a felperes kereshetőségi jogát illetően, mind pedig a kereset benyújtásának szakaszában az eljáráshoz fűződő érdekének fennállása szempontjából teljesíti a fenti 51–53. pontban felidézett elfogadhatósági feltételeket, amit a Bizottság lényegében nem vitat.
- 55 Különösen, az eljáráshoz fűződő érdekkel illetően meg kell állapítani, hogy a kereset benyújtásának időpontjában a megtámadott határozat sérelmet okozott a felperesnek, amennyiben a Bizottság a felperesnek nyújtott támogatásokat összegegyeztetetlenné és jogellenesnek minősítette, és elrendelte azok visszatéríttetését. A megtámadott határozat ugyanis önmagában e ténynél fogva módosította e társaság jogi helyzetét, amely e határozat elfogadásától kezdve már nem volt jogosult arra, hogy e támogatásokban részesüljön, és főszabály szerint számíthatnia kellett arra, hogy azokat vissza kell térítenie (lásd: 2011. december 21-i ACEA kontra Bizottság ítélet, C-319/09 P, nem tették közzé, EU:C:2011:857, 68. és 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Meg kell állapítani, hogy a Saremar felszámolás alá kerülése nem járt azzal a hatással, hogy az eljárás során kétségbe vonja a Saremar eljáráshoz fűződő, a fenti 55. pontban meghatározott érdekét.
- 57 Mindenekelőtt ugyanis meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatot nem helyezték hatályon kívül, illetve nem vonták vissza, vagyis a jelen keresetnek továbbra is fennmarad a tárgya (lásd ebben az értelemben: 2007. június 7-i Wunenburger kontra Bizottság ítélet, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 48. pont).
- 58 Továbbá a megtámadott határozat joghatásai önmagában a Saremar felszámolás alá kerülése folytán nem váltak hatálytalanná.
- 59 Először ugyanis a megtámadott határozat folytán a RAS továbbra sem jogosult arra, hogy folyósítsa a Saremar részére a vitatott tőkeemelés azon részét, amelyet ezen állami hatóság – mint az kitűnik a Saremar részvényeseinek 2012. július 11-i közgyűléséről készült, a keresetlevélhez mellékelte jegyzőkönyvből – e műveletnek a Bizottság részére történő bejelentésénél fogva nem hajtott végre. Márpedig az iratanyag egyetlen eleme alapján sem zárható ki a lehetőség, hogy a megtámadott határozat megsemmisítése esetén a vitatott tőkeemelés e részét, amelyre ez esetben a Saremar jogosulttá válna, a Saremar vagyonába lehessen integrálni.

- 60 Másodszor, a vitatott támogatások azon részét illetően, amelyet a RAS már kifizetett a Saremarnak, az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy önmagában az a körülmény, hogy a vállalkozással szemben fizetésképtelenségi eljárás indul, különösen ha ez az eljárás a vállalkozás felszámolásához vezet, nem vonja kétségbe a támogatás visszatérítésének elvét. Ilyen esetben ugyanis az eredeti állapot helyreállítása és a jogellenes támogatásokból fakadó versenytorzulás kiküszöbölése főszabályként elérhető az érintett támogatások visszatérítésére vonatkozó kötelezettségnek a felszámolás alatt álló vállalkozás passzívái közötti feltüntetésével (lásd: 2009. július 1-jei KG Holding és társai kontra Bizottság ítélet, T-81/07–T-83/07, EU:T:2009:237, 192. és 193. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Következésképpen a megtámadott határozat folytán a vitatott támogatásoknak legalábbis a Saremar passzívái között kell maradniuk, vagyis még ha feltételezzük is, hogy azokat nem lehet visszatéríteni a RAS-nak, azok már akkor sem képezik a felperes vagyónak részét.
- 61 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Saremar felszámolás alá kerülése nem vonja kétségbe a fenti 55. pontban tett azon megállapítást, amely szerint a megtámadott határozat megsemmisítése a felperes javára szolgálhat, mivel a felperes jogi helyzete a vitatott támogatások tekintetében ezáltal szükségképpen módosulna. Ezenkívül e megsemmisítés olyan hatással is járna, hogy jelentősen javulna a Saremar gazdasági helyzete, mivel a vitatott támogatásokat újra a vagyónába lehetne integrálni. Végeredményben meg kell állapítani, hogy ezt az elemzést megerősíti a 2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet (T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386), amelyben a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a felszámolás alatt álló azon társaságoknak, amelyek visszatérítették az ezen ügyek tárgyát képező támogatásokat, fennmaradt az eljáráshoz fűződő érdeke, mivel megsemmisítés esetén a Görög Köztársaság köteles visszaszolgáltatni nekik a visszatérített összegeket, amelyek felszámolási mérlegük eszközei között jóváírhatók (2010. szeptember 13-i Görögország és társai kontra Bizottság ítélet, T-415/05, T-416/05 és T-423/05, EU:T:2010:386, 62. pont).
- 62 Hozzá kell tenni, hogy a Törvényszéket eddig nem tájékoztatták arról, hogy a Saremar felszámolási eljárása befejeződött volna.
- 63 Az eddigiek összességéből következik, hogy a Saremarnak a jelen kereset keretében továbbra is fennáll az eljáráshoz fűződő érdeke, következésképpen pedig határozatot kell hozni.

[omissis]

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.
- 2) A Saremar – Sardegna Regionale Marittima SpA saját költségein kívül köteles viselni az Európai Bizottság és a Compagnia Italiana di Navigazione SpA részéről felmerült költségeket is.

Gratsias

Kancheva

Póltorak

Kihirdetve Luxembourgban, a 2017. április 6-i nyilvános ülésen.

Aláírások